

Békés identitás

Jacquemain, Marc: Une identité tranquille. = uo. p. 1.

(A szerző a Liège-i Egyetem szociológia professzora.)

A mértékadónak számító *La Libre Belgique* című brüsszeli napilap 2010. október 10-én közzétette saját közvéleménykutatását, mely szerint az ország lakosainak 4%-a tartja magát 'inkább vallonnak', 25%-a 'inkább flamandnak', és 44%-a 'először is belgának'. A belgiumi nyelvi közösségekhez viszonyítva ez azt jelenti, hogy a németalföldi nyelvet beszélők 40%-a tartja magát flamandnak, míg a frankofónoknak mindössze 10%-a tartja magát első sorban vallonnak.

A felmérés tehát látszólag megerősíti azt a népszerű vélekedést, hogy a vallonoknak nincs is identitásuk. Ám ha úgy tesszük fel a kérdést a vallonoknak, hogy büszkék-e vallonságukra, azt fogják mondani, ugyanolyan büszkék, mint belgaságukra, s ezzel a nemzeti identitással nagyon hasonlatosak a franciaországi franciákhoz, vagy az egyesült államokbeli amerikaiakhoz.

Tehát a közvéleménykutatás értelmezése valójában: a vallonok egyúttal belgák is, míg a flamandok inkább flamandok, mint belgák. A 2010-es választásokon ez úgy jelent meg, hogy a vallonok elsöprő többséggel a Szocialista Pártra szavaztak, a flamandok pedig az NVA-ra, azaz az Újflamand Szövetségre. Belgium 1830-as függetlenné válásáig kell visszamennünk ennek a gazdasági, szociális, kulturális attitűdnek a megértéséhez. A vidéki, katolikus flamandok ekkoriban nagyon szegények voltak, és arra kényszerültek, hogy a frankofón, gazdag iparvárosokban (Anvers, Liège, Bruges, Namur, Gand) vállaljanak munkát, ahol az ipari burzsoázia belga francia volt. A XX. század elejétől erősödött meg a flamandok szociális, kulturális emancipációs mozgalma, melyet a katolikus egyház is támogatott.

A II. világháború után fordult meg a helyzet, amikor is a vallon szén-és acélipar strukturális válságba került. Ezzel szemben a tengeri kikötőkön át föllendült a flamand vaskohászati termékek piaca, valamint az autógyártás, később pedig jöttek az új technológiák. A bruttó hazai termék zömét immár a flamandok állítják elő, a vallonok ekkoriban a helyi munkásság határozott képviselői.

A szakszervezetiek regionális autonómiát követelnek, ugyanakkor pedig az állam strukturális reformjait az iparban. Pikáns, hogy az állami beavatkozás éppen az 1980-as évekre érkezett meg, amikor is megerősödött a neoliberalizmus úgy Európában, mint az Egyesült Államokban. A vallon munkások szociális követelése nem valamiféle idegen elithez, hanem

egyenesen a kapitalizmushoz szóltak. S itt kell meglátnunk a vallon/belga öntudat szimbiózisát. A vallóniai tömegmegmozdulásokon nem jelent meg a helyi (vallon) zászlók erdeje, ahogy az a flamandok gyűlésein szokásos.

A vallonok erőteljesen szociáldemokraták, és a hagyományoknak helyi jelentőséget tulajdonítanak, kevésbé regionálisat.

A vallon nemzeti érzés szilárd, de idegen tőle a túlaradó érzelmes, vagy szimbolikus kifejezőmód.

A németajkúak tapintata

Homann, Alexander: Discretion des germanophone. = uo. II. p.

(A szerző a brüsszeli *Belgischer Rundfunk* újságírója.)

Nem sokat beszélnek róla, de a belgiumi németajkú közösségnek alkotmányos státusa van (utoljára 1993-ban erősítették meg), s így néhány ügyben önrendelkezők is. A királyság keleti határán élő 64 ezer németajkú lakos föderatív tag az államban, s mint ilyenek, saját parlamentje, öngazgatása van. Jogalkotásuk kiterjed az oktatás, média, kultúra, de a foglalkoztatás területére is. Lehet, hogy ők az utolsó, igazi belgák?

Ez a kis közösség az I. világháborút követő versailles-i béketárgyalások eredményeképpen, jóvátételként került Belgiumhoz. Az 1925-ös alkotmány említi őket először 'új belgákként'. 1962-től számít nemzeti nyelvnek a német a királyságban.

A belga németek foglalkoztatottsága a legmagasabb, a munkanélküliség fele akkora, mint a vallonoké, flamandoké. Mobilitásuk példamutató: naponta 10 ezren járnak munkába a szomszédos Németországba, illetve Luxemburgba.

A latin/germán kultúra határán élő kis közösség mindkét kultúra előnyeit élvezi és gyakorolja, így közvetítő szerepet is játszanak a föderatív Belgiumon belül (pl. 2008-ban Lambertz elnök miniszter teljesített ilyen missziót II. Albert királynál).

Egy örökké szocialista föld?

Bailly, Olivier: Une terre éternellement socialiste? = uo. II-III. p.

1970 óta, vagyis harminchét-negyven éve egyedül, vagy koalícióban, de a szocialisták hatalmon Vallóniában. 1980-tól, a Vallon régió létrejötté óta a Szocialista Párt ellenzékként részt vesz a jobboldali föderatív